

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ अस्तु तानंद गोविं देति
 निलकंठरुषीः परमात्मा देवता गायत्री छंदः श्री
 चमने विनिद्योगः ॥ ॐ नूः रुवेदाय नमः रुवेदं
 तर्पयामि आत्मतत्त्वाय स्वाहा ॥ ॐ नुवः यजुर्वे
 दाय नमः यजुर्वेदं तर्पयामि विद्यातत्त्वाय स्वा
 हा ॥ ॐ स्वः पुरुषसामवेदाय नमः ॥ सामवेदं त
 र्पयामि शिवतत्त्वाय स्वाहा ॥ इति आचमनं ॥
 ॐ विष्णुविष्णुवाक् २ प्राणश्चक्षुः ॥ श्रीं ॥ २ ॥
 नानि हृदयं कंठशिरशिरवाबंधनं ॥ उर्ध्वकेशी
 विरुपाक्षि मांसलोहितनेत्रं ॥ तिष्ठदेवि सि
 खामध्ये चामुंडे च पराजिते शिखाबंधनं ॥
 सीखाबंधं करोतु सीदं ?

सा रागा मात्रं सपुत्रा च कारुणीका
 तपस्वनिविस्त्रा च सारं के ७

पवित्रे

ब्रह्मस्यो यशो बलं ॥ प्राणायामं ॥ अपवित्रपवित्रे
 तस्य मंत्रस्य नाम देव रूपि ॥ विष्णुदेवता ॥ अनुष्टु
 प्लवः पवित्रकर एवित्ति ॥ ॥ अपवित्रो वा स
 की वस्तु ॥ गतो गतो पिवा ॥ अः स्मरेत्पुडरिका कं
 सवा ॥ अंतरः शुचि ॥ पुडरिका क्वा वनमः उपा
 पातक दुरित कृया ॥ अहो वा सै प्रातः संशोया
 संमहं करि ॥ ॥ उंचः पुनातु उंचुवः पुनातु उंचुः
 पुनातु उंचुः पुनातु उंचनः पुनातु उंचतपः पुनातु
 उंचसं पुनातु उंचतः अवि तुर्वरे एयं नमो देवस्यधि
 महि धीमो धोनः अचो द्यात् सर्वपुनातु ॥ उंचु ॥
 धि विमै कपृष्ट रुषि नुमो देवता सुतल छेदः ॥

आसने विनियोगः उं पृथिवित्वाध ता लोका दे
 वित्वं विष्णुना धता लं च धारय मां देवि पवित्र कु
 रु चासनं ॥ उं अं सुशान्ते तु गोविन्दं तर्जं मां च महि
 धरं ॥ मधुमायां रुषिकेशं अनानिकां यां त्रिवि
 क्रमः कनिष्कायां लसेतु विष्णु कर्मध्ये तु मा
 ध्यं करु पृथ्वे जानार्दनं एवं यः कुरु ते ज्ञायं त सर्व
 चा कथं न वेत् ॥ उं नः हृदयाय नमः ॥ उं नुवः सि
 रसे स्वाहा उं स्वः शिखायै कौष ॥ उं तस्य वी तु
 रवरे एष कं वचा अङ्गं उं नर्गो देवस्य धीमहीने
 नन्नयाय कौष ॥ धीयो योनः प्रचोदयात् ॥
 अस्नाय फट् ॥ अथ प्रणव्यासः ॥ उं अकारं

नाञ्जे उँ उकारं हृदि उँ नाँकारं मूर्ध्नि ॥ अथ व्या
 हृतिमासः ॥ उँ चूः पादयोः उँ तुवः ज्ञान्वोः उँ स्वः क
 दूः उँ महः नानौ ॥ उँ जनः हृदये उँ तपः कंठे उँ स
 त्पि रवायै ॥ अथ गायत्रीमासः उँ तकारं पा
 दां गुह्यां ॥ सकारं गुल्फ्यांः विकारं जंघव्यो ॥
 लुकारं जान्वोः वकारं उर्वो ॥ रेकारं गुदे लिङ्गा
 रं लिङ्गे ॥ यकारं कदां चकारं नानौ ॥ गोकारं उ
 दरे ॥ देकारं स्तनयोः ॥ वकारं हृदि ॥ स्पकारं कंठे
 धिकारं मुखे ॥ मकारं त्रालुदेशे ॥ हिकारं ना
 सिकाग्रे ॥ धिकारं नेत्रयोः ॥ ओकारं न्युमध्मे ॥

त्तिधितियं चोकारं ललाटे नाकारं पूर्वमुखे
 प्रकारं दक्षिणमुखे चोकारं पश्चिममुखे ॥ दका
 रं उत्तरमुखे आकारं मुग्धि ॥ व्यंजनं तकारं सर्व
 व्यापकं ॥ सर्वतोमसेत् ॥ इति गायत्रीनामः
 आपोगुह्ये ॥ ज्योतिचक्रुषि ॥ रसो वक्त्रे अम
 रं जानुनि ॥ ब्रह्म हृदये ॥ नः पादयो मुखः
 आत्मी स्वललाटे ॥ ककारं मूर्ध्नि अथ ध्यानं
 आत्मब्रह्म परे ब्रह्म परे परे ब्रह्म ॥ अग्नि
 मुखं ब्रह्म शिरविष्णु शरिरं ॥ रुद्रो हृदयं ॥
 विश्वामित्ररुषिः सविता देवता गायत्री चंद्रः

आवाहनेविनियोगः ॥ गायत्री-मकरं बालं सा
 कसूत्रकमंडलु हस्तारक्तारक्तवर्णं रक्तवस्त्रं
 चतुर्वक्त्रं हंसवाहनं संस्थितां ॥ रुग्वेदस्तोत्रं
 गं ब्रह्मणि ब्रह्मदेवतां ब्रह्मलोकनीवासि
 नी-आवाहयाम्यहं देवी मायातितिस्तूर्यमंडला
 त् ॥ आगच्छ वरदे देवि-मकरब्रह्मवादिनी ॥
 गायत्रीछंदसां मान ब्रह्मयोनिनमोस्तुते ॥
 उंकारस्य ब्रह्मा रुषिः परमात्मा देवता गर्ग्यत्रीछं
 दः सर्वकर्मारंनेविनियोगः उंसप्तम्याहृतिनां वि

श्वामित्रजमदग्निभारद्वजगोतमात्रिवसिष्ठ
 कश्यपाकृषयः अग्नीर्वायुसूर्यो बृहस्पतिवरु
 णो ब्रुविश्वेदेवादेवता गायत्र्युस्मिन्ननुष्टुप्
 हतिपंक्तित्रिष्टुप् जगती छंदांसि ॥ तस्यवितु
 रितिविश्वामित्ररुषिः सवितादेवता गायत्रि
 छंदः आपोज्योतिरिति प्रजापतिरुषिर्ब्रह्मा
 ग्निर्वायुसूर्यो देवता अनुष्टुप् छंदः ॥ प्राण
 यामेवित्त्रियोगः ॥ उं नमो नगवतीषासु देवाय आ
 त्मनः ब्रह्मरुणं बुद्धकं हि पेत ॥ उं नुः उं नुवः उं स्वः

आपो ज्योतिरसो प्रतं वृत्तिः ॥ १ ॥

उमहः उजनः उतपः उंससः उतसावतुर्वरे एत
 जे देवस्य धीमहि धियो ज्यो नः प्रचोदयात् ॥ एवं
 प्राणायामं न कुर्यात् ॥ सूर्यश्चेति नारायण रुषिः
 सूर्यो देवता अनुष्टुप् छंदः आन्तर्माने विनियो
 गः ॥ सूर्यश्च नामन्तुश्च मन्त्रपतयश्च मन्त्रु
 कृते मोः पापे मोरुतां यद्वा प्रापापमका
 र्थं मनसा वा वाहस्ताभ्यां पद्भ्यां मुदरेण सिक्ता
 एत्रिस्तस्ती ह्रलंपंतु यत्किंचिद्दुरितं मयि इद
 ति महमाप्रतं योनौ सूर्यो ज्योषि जुहोति स्वाहा
 ॥ ततो द्वियचमनं ॥ उं आपो हि षे तिति सर्णा

५

सिंधुद्विपरुषिः॥ आपो देवता गायत्री छंदः
 मात्रनेविनियोगः॥ ॐ आपो हिष्णमयो नुव स्ता
 न उर्जे दधात न महेरणा य च कृ से यो वः शि
 व त मो र सः तस्य ना जय ते ह नः उ श ति दि व मा
 त रः त स्मा अ रं ग मा म वो य स्य कृ या या ज न्व
 थ आपो जनयथा च न ॥ ॐ सुमित्रिया दुमित्रि
 या द्वेय जुषिष जापतिरुषिः आपो देवता अ
 नुष्टुप छंदः जला वग्न हणे विनियोगः ॥ ॐ सु
 मित्रिया न आप उर्ष द्वयः संतु दुमित्रिया स्त
 स्मै संतु यो स्मा द्वेषियं च वयं द्विभः ॥ इपदा

दिवको किल रज रुषिः आपो देवता अनुष्टु
 पृच्छंदः जलावघ्राणे विनियोगः ॥ दुपहादिवसुं
 मुचानः सिंनः स्नातो मलादिवपुतं पवित्रेण वा
 जमापः सुधंतु मे न सः ॥ रुतं च सत्यं चेत्यं धर्म
 एरुषिः नावन्त्यो देवता अनुष्टु पृच्छंदः जल
 प्रक्रेपे विनियोगः उं रुतं च सत्यं चानिधा तप
 सो ध्यायत ततो रज्जी जायत ॥ ततः सप्तुद्रो
 अणवः सप्तुद्रो दणवा दधि संवसुरै जायत
 अहोर आणे विदध ता विष्व स्य मिषतो वशी

सूर्यचंद्रप्रसौ धा ता यथा पूर्वमकल्पयत् दिवं
 च पृथिवीं चोत्तरिहमथो स्वः गते गायत्री मं
 त्रेण सूर्यार्धः त्रयं ॥ उदकेन दक्षिणांशे
 ह्युः शोभसर्शनं ॥ उदकेन मतिप्रस्फुररुषिः
 सूर्यो देवता अनुष्टुप् छंदः सूर्योपि स्था ने विनि
 योगः उदकेन मतिप्रस्फुररुषिः सूर्यो देवता
 गायत्री छंदः सूर्योपि स्था ने विनि योगः उंचि
 त्रं देवानां कुशां गिरु रूषिः सूर्यो देव
 ता त्रिष्टुप् छंदः सूर्योपि स्था ने विनि योगः ॥

५५

५६

उत च क्षुरिति दधं गाथर्वणरूषिः सूर्यो देवता
 उल्लिकं छंदः सूर्योपस्त्राने विनियोगः ॥ उद्वयं
 तमसस्य रिस्वः यश्यंत उतर देवं देवना सूर्य
 मगन्म ज्योतिरुत्तमं ॥ १॥ उदुत्तं जात वेद सं दे
 वं वहंति केतवः दृशे विश्वाय सूर्यं ॥ २॥ चित्रं
 देवानामुदगादनीकं च क्षुर्नित्रस्य वरुणस्य
 ज्येः आ प्राद्या वा पृथिवि अंतरिक्षं सूर्य आत्मा
 जगतस्तस्त्वुवश्च ॥ ३॥ त च क्षुर्देवहितं पुर
 स्त्रास्त्रं क्रमुच्चरत् पश्ये मशरदः ॥ शतं जीवे म
 दारदः शतं श्रुणुया मशरदः शतं प्रवृत्तमश

७
 रदः शतमदीनाः स्थापशरदः शतंभूयश्चशर
 दः शतात् ४ ॐ तेजोसितिपरमेशिप्रजापति
 रुषीः आश्रदेवत्तजगतिष्ठदः गायत्रीआवा
 हनेविनियोगः ॐ तेजोसीशुक्रमस्यस्तमसी
 धामनामसिप्रियं देवातामनदं देवयजनम
 सि॥ ३ ॐ तुरीयपदस्यविमलरुषिः परमात्मा
 देवता गायत्रीष्ठदः॥ गायत्री उपस्थानेविनि
 योगः ॐ गायत्रीस्येकपदीद्विपदीत्रीपदीचतु
 स्पदीसि नहिपद्यसेनमस्तेतुरीयायादर्शताय
 पदाय परोरज्यसेसावदो॥ ॐ तस्यवितुरितिवि